
Kan schistosomiasis utryddes?

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

KRISTOFFER BRODWALL

Barne- og ungdomsklinikken
Haukeland universitetssjukehus

**Nasjonale program med medikamentell massebehandling
reduserer forekomsten av schistosomiasis.**

Illustrasjon: Science photo library / NTB Scanpix

Schistosoma er en slekt parasitter som kan sette seg i tarmen (*S. mansoni*) eller urinveiene (*S. haematobium*) hos mennesker. Parasittenes egg skilles ut med avføring eller urin og har et mellomstadium i ferskvannssnegler, før de infiserer nye mennesker gjennom huden. Globalt er mer enn 140 millioner mennesker rammet, hovedsakelig i Afrika sør for Sahara. Schistosomiasis kan gi feber, anemi, dårlig vekst og irreversibel organskade.

Verdens helseorganisasjon (WHO) har ambisjon om å utrydde schistosomiasis innen 2025, og status for dette prosjektet er nylig evaluert [\(1\)](#). Den anbefalte intervensjonen er regelmessig massebehandling med prazikvantel. Dette legemidlet gis til skolebarn i 5–15 års alder, siden den aldersgruppen har høyest infeksjonsbyrde og dessuten er lett å nå gjennom skolene. Den lokale forekomsten av schistosomiasis bestemmer hyppigheten av massebehandlingen: I områder der mindre enn 10 % av befolkningen er smittet, gis massebehandling hvert 3. år, der 10–49 % er smittet, gis behandlingen hvert 2. år, og der over 50 % er smittet, gis behandlingen årlig.

Den aktuelle studien baserer seg på data fra nasjonale kontrollprogram i ni land. Disse landene innførte sine kontrollprogram på forskjellige tidspunkter i perioden 2003–12. Ved oppstart varierte forekomsten av *S. mansoni* fra 2 % til 45 % og forekomsten av *S. haematobium* fra 10 % til 82 %. Til tross for denne variasjonen oppnådde alle landene med unntak av Niger det delmålet som WHO definerer som kontroll, dvs. en forekomst på mindre enn 5 %, allerede etter én behandlingsrunde. I tre land oppnådde man etter tre behandlingsrunder det WHO definerer som eliminasjon, dvs. en forekomst på mindre enn 1 % i befolkningen.

LITTERATUR

1. Deol AK, Fleming FM, Calvo-Urbano B et al. Schistosomiasis – assessing progress toward the 2020 and 2025 global goals. *N Engl J Med* 2019; 381: 2519–28. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 21. februar 2020. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.20.0024
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 15. februar 2026.